

Uwagi KIGEiT do projektu MT z 8 sierpnia 2007 r. „Planu wdrażania naziemnej telewizji cyfrowej w standardzie DVB-T”.

Plan działań – Wstęp

W drugim tiret wstępu jest napisane, że transmisja cyfrowa w standardzie DVB-T umożliwia obniżenie kosztów nadawania przypadających na pojedynczy program. Jest to prawda, ale pod warunkiem, że liczba nadajników cyfrowych dużej mocy po wyłączeniu nadawania analogowego nie będzie znacząco mniejsza od liczby nadajników analogowych dużej mocy pracujących obecnie. Ten warunek był spełniony we *Wstępnym scenariuszu realizacji fazy przejściowej wdrażania DVB-T* zawartym w Załączniku D *Strategii przejścia z techniki analogowej na cyfrową* przyjętej przez RM RP 4 maja 2005 r. Ów scenariusz zakładał uruchomienie dwóch multipleksów i wyłączenie nadajników analogowych dopiero po konwersji sieci TVP2, a więc zapewniał 3 nadajniki cyfrowe dużej mocy na każdym obiekcie nadawczym, czyli średnio tyle ile obecnie przypada analogowych. Natomiast proponowany obecnie *Plan wdrażania* zakłada wyłączenie emisji analogowej przy tylko jednym pracującym nadajniku cyfrowym. Spowoduje to konieczność przeniesienia kosztów stałych infrastruktury nadawczej z przeciętnie 3 nadajników analogowych na 1 nadajnik cyfrowy i wzrost kosztów emisji cyfrowej.

W pierwszym akapicie na stronie 3 wstępu jest napisane, że odbiorcy nie będą zmuszeni do całkowitej wymiany sprzętu, bo na rynku są dostępne tzw. odbiorniki zintegrowane. Jest to prawda, ale obecnie tylko w odniesieniu do odbiornika DVB-T/MPEG-2 czyli zgodnego z wymaganiami PN-EN 62216-1. Jeżeli w Polsce, jak to jest proponowane w opiniowanym dokumencie, zostanie wybrany standard kompresji AVC, zdanie to będzie nieprawdziwe.

Plan działań – pkt 2.

Pragniemy zwrócić uwagę, iż zaproponowana data włączenia nadawania cyfrowego po dniu 1 lipca 2008 jest bardzo optymistycznym terminem. Konieczność zdefiniowania szczegółowych założeń technicznych, przeprowadzenia procesu legislacyjnego, przygotowania operatora POM oraz technicznego przygotowania wdrożenia będzie procesem trudnym i czasochłonnym. Przygotowanie produkcji odbiorników zgodnie z wcześniej zatwierdzonymi wymaganiami technicznymi wymaga od 9 do 12 miesięcy. Nawet przy pełnym zaangażowaniu wszystkich uczestników proponowany termin może nie zostać osiągnięty.

Plan działań – pkt 3 oraz pkt. 3.8 Założeń do ustawy o cyfryzacji...

W pkt. 3 *Planu działań* zakłada się, że okres równoległej emisji analogowo-cyfrowej ma trwać co najmniej 12 miesięcy z prawem jego wydłużenia przez Radę Ministrów. Natomiast w *Założeniach do ustawy o cyfryzacji nadawania telewizji naziemnej* w pkt. 3.8 termin zaprzestania nadawania analogowego uzależnia się m.in. od nasycenia gospodarstw domowych sprzętem odbiorczym.

Jak wskazują doświadczenia innych krajów, oczekiwanie na osiągnięcie zadanego (wysokiego) stopnia nasycenia w ciągu zaledwie jednego roku jest płonne. Dopiero wyłączenie emisji analogowej przynajmniej jednego z najbardziej popularnych programów telewizyjnych mobilizuje widzów do zaopatrzenia się w sprzęt do odbioru telewizji cyfrowej. Przekonali się o tym Niemcy, którzy na ostatnio cyfryzowanych obszarach całkowicie zrezygnowali z okresu *simulcastu*. Szwedzi realizują harmonogram wyłączeń bez oglądania się na to, ile gospodarstw zostanie pozbawionych odbioru. Również Brytyjczycy po prawie 10 latach *simulcastu* będą zaczynać od wyspowego wyłączenia programu BBC2, aby po tym „ostrzeżeniu” w krótkim czasie wyłączyć pozostałe programy analogowe. Tak więc, warunek zadanego nasycenia gospodarstw domowych w sprzęt do odbioru telewizji cyfrowej może być wykorzystany co najwyżej w celu skrócenia okresu *simulcastu* od wcześniej ustalonego, o ile zostanie podany sposób sprawdzania nasycenia. W przeciwnym razie nie będzie szans na wyłączenie emisji analogowych nawet po 10 latach.

Należy mieć również świadomość, że głównymi poszkodowanymi wyłączenia emisji analogowych będą mieszkańcy domów wielorodzinnych, odbierający telewizję za pomocą przestarzałych

antenowych instalacji zbiorowych, które powinny zostać zastąpione przez profesjonalne sieci telewizji kablowej. Na to potrzebny jest pewien okres równoległej emisji analogowo-cyfrowej, który nie powinien być krótszy od 3 do 6 miesięcy. Także do zarządców tych domów powinna być skierowana pomoc techniczna i materialna, aby w założonym okresie zdążyli dostosować swoje instalacje do odbioru telewizji cyfrowej¹.

W warunkach kraju, którego około połowa gospodarstw domowych korzysta wyłącznie z odbioru telewizji drogą naziemną, dystrybucja i instalacja tak wielu odbiorników (7-10 mln) w coraz bardziej kurczącym się dostępnym czasie staje się wielkim wyzwaniem logistycznym. Że nie jest to łatwe nawet w znacznie mniejszej skali, wystarczy odwołać się do problemów jakie pojawiły się podczas wprowadzania kas fiskalnych do taksówek, czy do trwającej do końca bieżącego roku akcji wymiany dowodów osobistych. Mamy nadzieję, że władze wyciągną z tych przykładów wnioski i uwzględnią je tworząc szczegółowy harmonogram przejścia do telewizji cyfrowej uwzględniający sukcesywne wyłączanie emisji analogowych na wyznaczonych obszarach. Tylko wtedy fala popytu może zostać spłaszczona.

Plan działań – pkt 4.

Przywołanie Zalecenia ITU-T H.264 jako standardu kompresji sygnału wizyjnego jest niewystarczające. Punkt powinien precyzyjnie wskazywać poziomy i profile, które powinien obsługiwać dekodery. Lepiej będzie odwołać się do pkt. 5.6 ETSI TS 101 154 z 2005 r. Ponadto należy również podać standardy kompresji i kodowania dźwięku monofonicznego i stereofonicznego, które powinien obsługiwać dekodery. Istotnie jest również określenie sposobu kodowania polskich znaków w teletekście oraz wskazanie organu, który będzie odpowiedzialny za przydzielanie kodów identyfikacyjnych poszczególnym usługom i za ich rejestrację w Sekretariacie Projektu DVB.

Plan działań – pkt 5.

Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 4 maja 2005 dokumentem „Strategia przejścia z techniki analogowej na cyfrową”, pierwszy etap wdrożenia naziemnej telewizji cyfrowej miał obejmować co najmniej dwie sieci o porównywalnym zasięgu ogólnokrajowym. O tym, że takie sieci będą dostępne po zwolnieniu kanałów przez MON informowali wielokrotnie przedstawiciele Instytutu Łączności, URT i URTiP. Tymczasem, niniejszy dokument zakłada uruchomienie tylko jednej sieci. Izba prosi o wyjaśnienie przyczyny zniknięcia drugiej sieci. Ograniczenie oferty programowej do obecnie nadawanych 7 programów nie zachęci abonentów do wydania większej sumy niż tego wymaga obecnie zakup zestawu do odbioru satelitarnego, zapewniającego dostęp do nieporównanie szerszej oferty. Naszym zdaniem powinien być realizowany *Wstępny scenariusz realizacji fazy przejściowej wdrażania DVB-T* zawarty w Załączniku D *Strategii przejścia z techniki analogowej na cyfrową*.

Plan działań – pkt 10 oraz pkt. 3.10 Założeń do ustawy o cyfryzacji...

Przewidywane wsparcie wybranych grup społecznych musi uwzględniać reguły konkurencji obowiązujące w Unii Europejskiej. Aktualna praktyka i dotychczasowe decyzje KE jednoznacznie wskazują, że pomoc jest akceptowana wyłącznie wobec nabywców odbiorników interaktywnych. Wobec tego już w *Planie* należy określić standardy API, które mają być obsługiwane przez odbiornik-dekoder objęty dofinansowaniem.

Pkt 3.3 Założeń do ustawy o cyfryzacji....

Na tym etapie nie powinno się ograniczać możliwości określenia operatora POM. Inne możliwe rozwiązania proponowane były np. w poprzednich wersjach planu wdrożenia.

Proponujemy dopisać zdanie w paragrafie 2: „Dopuszcza się możliwość przyjęcia innych rozwiązań wyboru operatora POM”.

Naszym zdaniem zasadne jest rozstrzygnięcie na etapie tego dokumentu innych kwestii związanych z funkcjonowaniem operatora POM. Np. czy operator POM będzie tzw. czynnym operatorem a

¹ Na potrzeby testów T-DAB w Warszawie pojawiła się w URT specjalna procedura uruchamiania stacji cyfrowych w sposób najmniej dolegliwy dla operatorów TVK. Należy ją wykorzystywać również podczas uruchamiania stacji DVB-T.

więc pełniącym jednocześnie rolę nadawcy telewizyjnego i operatora technicznego multipleksu, czy też będzie tzw. biernym operatorem, nie pełniącym roli operatora technicznego.

Ponadto w pkt. 3.3.3 proponujemy następujący zapis: „Niezwłocznie po wejściu w życie ustawy Prezes UKE wyda decyzje zmieniające dotychczas wydane decyzje o rezerwacji częstotliwości obejmujące stacje analogowe o których mowa w pkt. 3.3.1.”.

Z powodu braku możliwości dokładnego określenia terminu zaprzestania nadawania w systemie analogowym w poszczególnych lokalizacjach proponujemy wykreślić drugi akapit punktu 3.3.3 lub zmienić ten akapit tak jak wyżej aby zmiany rezerwacji nie pociągały za sobą wygaśnięcia wszystkich pozwoleń radiowych na stacje analogowe.

Pkt 3.7.3 Założeń do ustawy o cyfryzacji....

Naszym zdaniem upoważnianie ministra właściwego do spraw łączności do określania maksymalnej wysokości opłat za dostęp do POM jest zbyt szerokim uprawnieniem, jeżeli nie będą brane przy tym pod uwagę koszty ponoszone przez operatora POM.

Prosimy o korektę zapisu w drugim akapicie, uwzględniając pkt. 3.4 dokumentu, gdzie mowa jest o tym, iż wysokość opłat za dostęp do POM powinna być ustalana w oparciu o uzasadnione koszty.

Pkt 4.1 Założeń do ustawy o cyfryzacji....

Do tego punktu odnoszą się uwagi podane wcześniej do pkt. 4 i 10 *Planu działań* dotyczące ustalenia minimalnych wymagań technicznych na odbiornik-dekoder w zakresie:

- a) Standardu kompresji sygnału wizyjnego,
- b) Standardu kompresji podstawowego sygnału fonicznego (mono- i stereofonicznego),
- c) Standardu API odbiornika-dekoder interaktywnego,
- d) Standardu kodowania polskich znaków w teletekście.

Wymagania techniczno-eksploatacyjne na odbiornik dla polskiej wersji naziemnej telewizji cyfrowej powinny być znane na co najmniej 9 miesięcy przed terminem uruchomienia regularnych emisji. Konieczne jest również stworzenie sposobu weryfikacji zgodności z wymaganiami odbiorników i listy akredytowanych jednostek, które będą dokonywać certyfikacji produktów. W celu ułatwienia konsumentowi zakupu produktu zgodnego z wymaganiami, należy wprowadzić odpowiednie oznaczenie wyrobu.

Z poważaniem
Prezes Zarządu

Stefan Kamiński